05/06/2022

«Αναζητούμε τη χαρά σε θολές πηγές»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

Διαβάστε το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα και αμέσως μετά το κήρυγμα του θείου λόγου για την Κυριακή των Αγίων Πατέρων της Α’ Οικουμενικής Συνόδου από την Ιερά Μητρόπολη Χίου:

“ταῦτα λαλῶ … ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμήν” (Ἰω, 17, 13)

5 Ἰουνίου 2022

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον

ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ’ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Θείο Κήρυγμα Ιεράς Μητροπόλεως Χίου

Ἀνέκαθεν ὁ ἄνθρωπος ὑπῆρξεν ἀναζητητὴς καὶ νοσταλγὸς τῆς χαρᾶς. Ὅλοι λαχταροῦν καὶ θέλουν τὴν χαρά. Ἀλλὰ ὅσο τὴν ἐπιζητοῦμε, τόσο αὐτὴ ἀπομακρύνεται. Κι αὐτό, γιατὶ τὴν ἀναζητοῦμε σὲ θολὲς πηγές, ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει, τὴν ἀναζητοῦμε μόνο στὶς πρόσκαιρες καὶ παροδικὲς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, τοῦ μάταιου καὶ φθαρτοῦ. Τὴν ἀναζητοῦμε ἔξω ἀπὸ τὸν χῶρο τῆς πίστης, μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Καὶ ὅμως, σήμερα, στὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα ὁ Χριστὸς μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐλεύσεώς Του στὸν κόσμο καὶ τοῦ λυτρωτικοῦ Του κηρύγματος εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ ἀνθρώπου: “Αὐτὰ τοὺς λέω, γιὰ νὰ ἔχουν τὴν χαρὰ τὴν δική Μου πλήρη μέσα τους”.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀναφέρει: “Διότι θὰ ἐξέλθετε ἐν χαρᾷ” (Ἡσ. 55, 12). Καὶ ἀλλοῦ: «χαρήσεται ἡ καρδία ὑμῶν» (Ἡσ. 66, 14). Ὁ προφήτης Ἰωὴλ διακηρύττει: «Τὰ τέκνα Σιὼν χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε» (Ἰωήλ, 2, 23). Ὁμοίως καὶ στοὺς Ψαλμοὺς ὁ Δαβίδ: « καὶ νὰ χαρεῖ ἡ γῆ μὲ τὶς σταλαγματιὲς τῆς βροχῆς»(Ψαλμ. 64, 11). Καὶ ἀλλοῦ: «οἱ ταπεινοὶ θὰ ἀκούσουν καὶ θὰ χαροῦν» (Ψαλμ. 34, 2).

Στὴν Καινὴ Διαθήκη τὸ εὐαγγελικὸ μήνυμα ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ ὑπέροχο “χαῖρε” τοῦ Ἀρχαγγέλου πρὸς τὴν Θεοτόκο καὶ κλείνει μὲ ἐκεῖνο τὸ ἀνερμήνευτο συναίσθημα χαρᾶς ποὺ κατακλύζει τὶς ψυχὲς τῶν Ἀποστόλων, λίγο μετὰ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς περιγράφει στὶς τελευταῖες γραμμὲς τοῦ Εὐαγγελίου του: “Καὶ αὐτοί”, γράφει, “προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης” (Λουκ.

24, 52). Μήνυμα χαρᾶς ἔδωσε ὁ Κύριός μας στὶς Μυροφόρες καὶ χαρὰ στοὺς καλεσμένους τοῦ γάμου τῆς Κανᾶ. Μέσα ἀπὸ διωγμοὺς καὶ θλίψεις πέρασαν στὸ διάβα τῶν αἰώνων οἱ Χριστιανοί, χαρούμενοι καὶ ἐλπιδοφόροι, διότι "ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου" (Πράξ. 13, 52). Αὐτὸ τὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ Πασκάλ: "Κανεὶς δὲν εἶναι πιὸ χαρούμενος ἀπὸ ἕναν ἀληθινὸ Χριστιανό".

Ὁ Χριστὸς πυρπολεῖ μὲ τὴν θεία Χάρη Του τοὺς πιστούς καὶ μᾶς διαβεβαιώνει: "Αὐτὴν τὴν χαρὰ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς τὴν πάρει" (Ἰω. 16, 22). Καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος θὰ ἀναφερθεῖ στοὺς Χριστιανοὺς ποὺ ἐμφανίζονται στὸν κόσμο "ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες" (Β΄ Κορ. 6, 10)· Καὶ ἀλλοῦ: "ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδας νὰ σᾶς γεμίσει μὲ κάθε χαρὰ καὶ ἐλπίδα" (Ρωμ. 15, 3). Αὐτὴ ἡ χαρὰ πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πολύτιμα δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶναι οὐσιαστικὸ γνώρισμα τῶν ἀναγεννημένων καὶ μεταμορφωμένων ἀνθρώπων. Ὑπάρχει, ὅμως, καὶ ἡ δαιμονικὴ χαρὰ τῆς χαιρεκακίας, ἡ ὁποία δὲν ἁρμόζει σὲ πιστὸ Χριστιανό.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες θὰ μᾶς διαφωτίσουν καὶ πάλι μὲ τὰ θεόπνευστα λόγια τους.

Ὁ Μ. Βασίλειος: «Ἡ χαρὰ εἶναι ἕνα εἶδος σκιρτήματος τῆς εὐτυχισμένης ψυχῆς. Ὅποια χαρὰ προκύπτει ἀπὸ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου πρὸς δόξαν Θεοῦ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐν Κυρίῳ χαρά».

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «χαρὰ εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τῶν ἐπιθυμιῶν, ἡ ἀπόλαυση τῶν εὐχαρίστων καὶ ἡ λησμοσύνη τῶν λυπηρῶν. Τὸ νὰ χαίρεσαι κοντὰ στὸν Κύριο εἶναι ἡ μεγαλύτερη χαρὰ. Μὲ αὐτὴν χαίρονταν καὶ οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Μάρτυρες, μὲ τὶς φυλακίσεις, τὶς μαστιγώσεις καὶ τόσα ἄλλα δυσάρεστα, γιατὶ αὐτὰ ἔχουν ρίζα καὶ θεμέλιο τὴν χαρὰ τοῦ Κυρίου. Ὅπου χαρὰ ἐκεῖ δραπετεύει ἡ θλίψη τῶν δακρύων, ὅπου χαρὰ ἐκεῖ φεύγει ἡ κατήφεια τοῦ πένθους, ὅπου χαρὰ ἐκεῖ καὶ τὰ σύμβολα τῆς εὐφροσύνης. Δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ αὐτὸς ποὺ ἔχει τὶς κοσμικὲς χαρὲς μὲ αὐτὸν ποὺ χαίρεται κατὰ Θεόν. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ χαίρονται μὲ τὴν καλοπέραση, τὴν δόξα τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ἀλαζονεία».

Ὁ ἅγιος Θεοδώρητος Τύρου: «Μόνη χαρὰ ἂς ὑπάρχει αὐτὴ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὶς θλίψεις γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς αἰώνιας ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ποὺ πράττουν δίκαια γεμίζουν μὲ ἀληθινὴ χαρά».

Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας: «Ἐμεῖς θεωροῦμε τὴν χαρὰ στὸν κόσμο ἀτελῆ, γιὰ τὸν λόγο ὅτι μεταβάλλεται εὔκολα. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐλάχιστα τὴν βλέπουν, παρὰ μόνο σὲ πράγματα κοσμικά, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι περισσότερο ἀληθινὰ ἀπ' ὅ,τι οἱ σκιὲς καὶ τὰ φαντάσματα».

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος: «Χαρά! Λέξη πολυπόθητη, λέξη ποὺ συγκινεῖ τὶς ψυχὲς τῶν

ἀνθρώπων, λέξη ποὺ δηλώνει ἀγαλλίαση καὶ εὐφροσύνη. Χαρά! Μὲ ποιὰ λόγια νὰ περιγράψω τὸ συναίσθημα ποὺ ἀναδύεται στὴν καρδιά μου χάρη σὲ σένα; Μὲ ποιὲς λέξεις νὰ περιγράψω τὸν μυστικό σου χαρακτήρα; Καμμιά δική μου δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ ἀναλύσει τὸ μυστήριο. Παραμένεις μυστική, κρύβεσαι στὰ μύχια τῆς καρδιᾶς, φανερώνεσαι μονάχα στὴν ψυχὴ τοῦ καθενός. Ἡ χαρὰ κάνει τὴν καρδιὰ νὰ σκιρτάει ἀπὸ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαση, αὐτὴν τὴν μεθάει σὰν θεῖο ποτό. Ἡ καρδιὰ χαίρεται, γιατὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ κατασκήνωσε μέσα της. Χαίρεται, γιατὶ ἔλαβε μυστικὴ πληροφορία ὅτι ὁ Θεὸς τὴν ἀγάπησε. Χαίρεται, γιατὶ ἡ εἰρήνη, ἡ γαλήνη, ἡ ἡρεμία καὶ ἡ ἀταραξία βασιλεύουν μέσα της. Ἡ καρδιὰ χαίρεται, γιατὶ μὲ τὴν πίστη γνώρισε τὸν Κύριο. Χαίρεται, γιατὶ μὲ τὴν ἐλπίδα κατανόησε τὴν ἀλήθεια τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, γιατὶ μὲ τὴν ἀγάπη γνώρισε τὸν Κύριο ποὺ κατοικεῖ μέσα της. Ὤ χαρά ἁγία! Ἡδονῆς ἁγίας προάγγελε! ἐσένα ποθῶ τόσο πολὺ κι ἐσένα ζητῶ σὰν ἀρραβώνα ποὺ κατέκτησα πάνω στὴν γῆ. Εἴθε νὰ ἀξιωθῶ καὶ τῆς οὐρανίου χαρᾶς».

Ὁ ἅγιος Ἄνθιμος ὁ Χῖος: «Ἐμεῖς πρέπει νὰ βλέπωμε ὅλα τὰ ἐπουράνια καὶ νὰ φροντίσωμε νὰ ἀποκτήσωμεν τὰς ἀρετάς. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει: «ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος εἶναι ἀγάπη, χαρά κτλ.» Θέλεις νὰ ξεύρεις ἂν κατοικεῖ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μέσα σου; Ὅταν ἔχεις αὐτὰ, μέσα σου είναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἡ ψυχή σου εἶναι σεσωσμένη».

Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Τσαλίκης: «Ἔχω χαρὰ ποὺ ὁ Θεὸς μὲ ἔταξε ἐδῶ νὰ προσφέρω ὅ,τι μπορῶ στοὺς ἀδελφούς μου». Δύο εὐσεβεῖς φοιτητὲς ἐφιλοξενοῦντο στὴν Μονὴ τοῦ Ἁγίου καὶ μετὰ τὴν χριστουγεννιάτικη λειτουργία ἔκαναν τὴν βόλτα τους στὸ δάσος. Ἐκεῖ ἀντίκρυσαν τὸν Γέροντα σὲ ἕνα ἐξαίσιο θέαμα. Γεμᾶτος δέος καθὼς ἦταν ὁ Γέροντας τοὺς λέει: «Νά, καλά μου παιδιά, ἦταν τόση ἡ χαρά μου ἀπὸ τὴν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας, ποὺ δὲν ἄντεχα νὰ τὴν ἔχω μόνος μου, καὶ εἶπα: Δὲν πηγαίνεις, χαζὲ Ἰάκωβε, μέσα στὸ δάσος νὰ ψάλεις «Χριστὸς γεννᾶται»; Καὶ καθὼς ἔψαλα, ἦλθαν ὅλα τὰ πουλιὰ κι ἔψαλαν καί αὐτὰ μαζί μου. Γιορτάζοντας κι αὐτά, ἔδειχναν τὴν χαρά τους μὲ τὰ γλυκόλαλα κελαηδήματά τους».

Ὁ ἅγιος Πορφύριος: «Ὁ Θεὸς θέλει καὶ εὐχαριστιέται νὰ σκορπάει τὴν χαρά, νὰ πλουτίζει τοὺς πιστούς Του μὲ χαρά. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ χαρά, τὸ φῶς τὸ ἀληθινό, ἡ εὐτυχία. Ὅσο πιὸ πολὺ ἀγαπᾶς τὸν Χριστό, τόσο πιὸ πολὺ θὰ χαίρεσαι, τόσο πιὸ λίγο θὰ στενοχωριέσαι. Νὰ διαβάζεις τὴν Ἁγία Γραφή, νὰ πηγαίνεις στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἔχεις πνευματικό, νὰ κοινωνεῖς. Μ’ ἄλλα λόγια, νὰ γίνεις καλὸς Χριστιανός. Τότε θὰ βρεῖς αὐτὴ τὴν χαρὰ ποὺ ψάχνεις. Βλέπεις ὅτι ἐγὼ τώρα πονῶ, ἀλλὰ εἶμαι εὐτυχισμένος... Νὰ ἔχετε τὴν χαρὰ τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ χαρὰ ποὺ διαρκεῖ αἰώνια».

Ὁ ἅγιος Παΐσιος: «Ἡ κοσμικὴ χαρὰ δίνει κάτι τὸ πρόσκαιρο. Γιὰ νὰ χαίρεται

κανεὶς ἀληθινά, πρέπει νὰ ἀγαπάει, πρέπει νὰ πιστεύει. Δὲν πιστεύουν οἱ ἄνθρωποι, γι’ αὐτὸ δὲν ἀγαποῦν, δὲν θυσιάζονται καὶ δὲν χαίρονται. Ἀπὸ τὴν θυσία βγαίνει ἡ μεγαλύτερη χαρά. Ὅταν ἀγαπᾶς χαίρεσαι. Κι ὅταν αὐξηθεῖ ἡ ἀγάπη, ὁ ἄνθρωπος δὲν ζητάει τὴν χαρὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ θέλει νὰ χαίρονται οἱ ἄλλοι. Ἡ χαρὰ ποὺ νιώθει ὁ ἄνθρωπος ὅταν παίρνει, εἶναι ἀνθρώπινη. Ἐνῶ ἡ χαρὰ ποὺ νιώθει ὅταν δίνει, εἶναι θεϊκή καὶ δὲν ἀναπληρώνεται οὔτε μὲ ἕνα σακὶ δολάρια. Ὅταν δίνεις ἢ προσφέρεις κάτι, ἡ χαρὰ ποὺ νιώθεις ἔχει θεῖο ὀξυγόνο. Ὅταν χαίρεσαι μὲ τὸ νὰ λαμβάνεις ἢ μὲ τὸ νὰ θυσιάζωνται οἱ ἄλλοι γιὰ σένα, αὐτὴ ἡ χαρὰ ἔχει μπόχα, ἀσφυξία. Ἡ ἐσωτερικὴ χαρά, αὐτὴ ἡ θεία παρηγοριὰ ποὺ νιώθει ὁ ἄνθρωπος μέσα του, εἶναι μιὰ πληροφορία ὅτι εἶναι δικτυωμένος μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἡ πραγματικὴ χαρὰ γεννιέται ἀπὸ τὴν πίκρα ποὺ γεύεται κανεὶς μὲ χαρὰ γιὰ τὸν Χριστὸ ποὺ πικράθηκε γιὰ νὰ μᾶς σώσει. Ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ χαίρεται ἰδιαίτερα, ὅταν τὸν βρίσκει κάποια δοκιμασία, χωρὶς νὰ δίνει ὁ ἴδιος ἀφορμή. Στὶς γιορτὲς ὁ Χριστός, ἡ Παναγία, οἱ Ἅγιοι ἔχουν χαρὰ καὶ κερνοῦν, δίνουν εὐλογίες, δῶρα πνευματικὰ στοὺς ανθρώπους. Γι’ αὐτὸ ὁ διάβολος, ἐπειδὴ τὰ γνωρίζει αὐτά, δημιουργεῖ πειρασμοὺς γιὰ νὰ στερηθοῦν οἱ ἄνθρωποι τὰ θεῖα δῶρα καὶ νὰ μὴ χαροῦν τὴν γιορτή».

Ὁ θεολόγος ποιητὴς Γ. Βερίτης σ’ ἕναν ὕμνο γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς φοιτητὲς θὰ βροντοφωνάξει: «Ζήτω σ’ἐμᾶς! Χαρὰ σ’ ἐμᾶς! Εἴμαστε ἐμεῖς πιστοί!/Κράχτε το, ἀδέλφια! Εἴμαστ’ ἐμεῖς στὸν κόσμο διαλεχτοί./ Χιλιάδες ἥλιοι λάμπουν γύρω. Μὰ κι ἀπ’ τοὺς ἥλιους πιὸ πολὺ ἀστράφτει ὁ ἀρχηγός μας,/ ποὺ κατεβαίνει πρὸς ἐμᾶς,/ Δόξα, χαρὰ καὶ φῶς μας».

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Χριστός μας θὰ μᾶς πεῖ: «Σᾶς λέγω ὅτι χαρὰ γίνεται ἐνώπιον των ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ γιὰ ἕνα ἁμαρτωλὸ μετανοοῦντα» (Λουκ. 10, 20). Τὰ φιλότιμα παιδιὰ τοῦ Χριστοῦ μας χαίρονται καὶ ἀγάλλονται, γιατὶ ἔχουν κλείσει στὴν καρδιά τους τὴν Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη. Γιὰ ἐκείνους, ὅμως ποὺ αἰσθάνονται τὴν δαιμονικὴ χαρά, τὴν ψεύτικη, τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἂς ἀλλάξουν τρόπο ζωῆς, ἂς γευθοῦν τὴν πραγματικὴ χαρά, ποὺ εἶναι ὁ Ἴδιος ὁ Λυτρωτής μας.

Εἴθε στὶς καρδιὲς ὅλων μας νὰ βασιλεύσει αὐτὴ ἡ δροσοφόρα χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἡ χαρὰ τῆς Παναγίας μας, τῶν Ἁγίων, τῆς μετανοίας μας, τῆς σωτηρίας μας. Γένοιτο!